

TÜRKİYE'DE KENTSEL KİMLİKLER ve KENTSEL HAREKETLER (2016)

Bu derste -İstanbul örneğine ve mekan-kimlik ilişkisine odaklanarak- 1950'lerden bugüne uzanan süreçte kentsel-toplumsal hareketler, kentsel kimlikler, kentsel bütünleşme, kentsel dönüşüm ve kentsel gerilim olguları tartışılacaktır. Kent sosyolojisinin temel kavramları aracılığıyla yapılacak bu tartışmalarda mekânsal ayrışma, mekânsal parçalanma, mekân ile toplumsal/kültürel kimliklerin ilişkileri, kent imgeleri, kent hakkı konuları sosyal bilimler literatüründeki ve medyadaki temsilleri üzerinden ele alınacaktır.

Dersi alan öğrencilerin; verilecek liste üzerinden seçecekleri bir konu üzerinden **ödev hazırlamaları** ve **dersin 12. haftasında** teslim etmeleri gerekmektedir. Ödev notu derse katılım notuyla birlikte vize notunu oluşturacaktır.

Derslerde işlenecek metinler haftalık programda belirtilmiştir. Öğrencilerin metinler üzerinden yapılacak tartışmaya katılmaları beklenmektedir. Final sınavı ders programındaki metinleri, derste anlatılanları kapsamaktadır.

Dersin tüm metinlerini hakanyucelgsu.wordpress.com ve hakanyucel.net adresinden indirebilirsiniz. Ders ile ilgili tüm güncel bilgileri, ek metinleri ve video linklerini de hakanyucel.net'den takip edebilirsiniz.

Ders gün ve saati	:	Pazartesi, 15.00-18.00
Öğrenci kabulü	:	Pazartesi, 13.00-14.30, Çarşamba 10.00-12.00 Şükrü Sarı Binası, 2. Kat.
Değerlendirme	:	Derse katılım %10; Dönem Ödevi %40; Final Sınavı %50

Yrd. Doç. Dr. Hakan YÜCEL, hakanyucel1970@gmail.com

Ders Programı

2. Hafta (3 Ekim 2016): Mekân ve Kent

ÇAVUŞOĞLU Erbatur, *Türkiye Kentleşmesinin Toplumsal Arkeolojisi*, Ayrıntı yay., 2014, s.78-102.

3. Hafta (10 Ekim 2016): Mekan olarak gecekondulu, gecekondulu ve gecekondulu algısı

ERMAN Tahire, “Gecekondulu çalışmalarında “Öteki” olarak Gecekondulu Kurguları”, *European Journal of Turkish Studies, Thematic Issue No 1 – Gecekondulu*, URL: www.ejts.org/document85.htm

4. Hafta (17 Ekim 2016): Kentsel hareketler, gecekondulu hareketi

ERDER Sema, *Kentsel Gerilim*, um:ag Vakfı yayınları, 2. baskı, 2002, s. 21-28.

ASLAN Şükrü, “Kent mekanına aşağıdan müdahalenin bir örneği olarak 1 Mayıs Mahallesi deneyimi” in GÜLTEKİN Ahmet Kerim, GÜNDOĞDU İbrahim, *Devrimci-Halkçı Yerel Yönetimler Umud ve Mücadele Mekanlarından Deneyimler*, Patika kitap 2013, s.175-190.

5. Hafta (24 Ekim 2016): Mekân ve kimlikler I: Hemşehrilik, Sınıf ve cemaat

SCOGNAMILLO Giovanni, *Bir Levantenin Beyoğlu Anıları*, Metis yay., 2. Baskı, 1990, s.24-39.

DUBEN Alan, “İstanbul’da sınıf ve cemaat”, in DUBEN Alan, *Kent Aile Tarihi*, İletişim yay., 2002, s. 23-37.

6. Hafta (31 Ekim 2016): Mekan ve Kimlikler II: Kentte kadın olmak

KAYNAR Hakan, *Projesiz Modernleşme Cumhuriyet İstanbul’unda Gündelik Fragmanlar*, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yay., 2012, s. 196-228.

WEDEL Heidi, *Siyaset ve Cinsiyet*, Metis yay., 2001, s. 99-119.

7. Hafta (7 Kasım 2016): Mekan ve kimlikler III: Kentte Genç olmak

YAVUZ İnci, “1980 sonrası dönemde marj dışı gündelik yaşamın düzene eklenmesi: Kadıköy Akmar Pasajı Gençliği”, *Sosyologca*, sayı:4, Temmuz-Aralık 2012, s. 219-233.

8. Hafta (14 Kasım 2016): Mekânsal-toplumsal ayrışma: “Çılgın kalabalıktan uzak”

KURTULUŞ Hatice, “Mekanda billurlaşan kentsel kimlikler: İstanbul’da Yeni Sınıfsal Kimlikler ve Mekansal Ayrışmanın Bazı Boyutları”, *Doğu-Batı Dergisi*, yıl:6, sayı:23, Mayıs-Haziran-Temmuz, 2003, s.75-96.

BALİ Rıfat, *Tarz-ı Hayattan Life Style’a*, İletişim yay., 3.baskı, 2002, s. 35-46.

9. ve 10. Hafta (21 Kasım-28 Kasım 2016): Varoş: mekânsal ve toplumsal damgalama

YÜCEL Hakan, “Varoşun Üç Hali : “İç Varoş”, “Parçalanmış Varoş” ve “Bütünleşik Varoş””, *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi • Marmara University Journal of Political Science • Cilt 4, Sayı 1, Mart 2016*, s. 53-84.

GÖNEN Zeynep, “Varoşların zabtiyesi ya da kent yoksullarının neoliberal denetimi”, *TOPLUMBİLİM*, sayı:23, Aralık 2008, s. 93-103.

YAMAN Ömer Miraç, *Apaçi Gençlik*, Açılım Kitap, 2013, s.320-350.

11. Hafta (5 Aralık 2016): Kentsel dönüşüm

PEROUSE Jean-François, “Kentsel dönüşüm uygulamalarında belirleyici bir rol üstlenen Toplu Konut İdaresi’nin (TOKİ) belirsiz kimliği üzerine birkaç saptama”, in ÇAVDAR Ayşe, TAN Pelin, *İstanbul: Müstesna Şehrin İstisna Hali*, Sel yay., 2013, s.81-97.

BORA Tanıl, Türk muhafazakârlığı ve inşaat şehveti: Büyük olsun bizim olsun”, *Birikim*, no:270, Ekim 2011, s. 15-18.

12 Aralık 2016, ÖDEV TESLİMİ!

Bu tarihte derste çıktısı alınıp elden teslim edilmeyen ödevler kesinlikle kabul edilmeyecektir!

12. Hafta (19 Aralık 2016): Kentsel Dönüşüme Karşı Kent Hakkı?:

YONUCU Deniz, “Kapitalizm, suçlulaştırma ve siyaset”, *Birikim*, no: 297, Ocak 2014, s.29-36.

YALÇINTAN Murat Cemal & ÇAVUŞOĞLU, *Kentsel Dönüşümü ve Kentsel Muhalefeti Kent Hakkı Üzerinden Düşünmek*, in *Kentsel Dönüşüm ve İnsan Hakları*, Bilgi Üniversitesi Yay., s.87-106.

YÜCEL Hakan, AKSÜMER Gizem, “Kentsel dönüşüme karşı Kent Hakkı Mücadelesi: Kazım Karabekir Mahallesi’nde mekânsal kimlik ve dayanışma örüntüleri”, *Eğitim Bilim Toplum*, cilt 9, sayı 36, Güz 2011, s.117-139.

13. ve 14. Hafta (26 Aralık 2016 - 2 Ocak 2017): Kent ve imgesi: İstanbul Örneği

BORA Tanıl, “Türk sağının İstanbul rüyaları: Global şehir, Fatih’in İstanbul’u ve “yeniden fetih””, *Mediterraneans 10*, Sonbahar 1997, s.149-157.

ÖZKAN Derya, “Şark şehrinden “cool” İstanbul’a Değişen İstanbul Tahayyülleri”, *Birikim*, no:277, s. 76-83.

Kaynakça

ASLAN Şükrü, *1 Mayıs Mahallesi 1980 Öncesi Toplumsal Mücadeleler ve Kent*, İletişim Yay., 2004

BALİ Rifat, *Tarz-ı Hayattan Life Style’a*, İletişim Yay., 2002

BAYAT Asef, *Ortadoğu’da Maduniyet*, İletişim Yay., 2006

BEHAR David, İSLAM Tolga, *İstanbul’da Soylulaştırma*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., 2006

BOYSAN Aydın, BOYSAN Burak, *İki Nesil Bir Şehir*, Doğan Kitap, 2012

DUBEN Alan & BEHAR Cem, *İstanbul Haneleri, Evlilik Aile ve Doğurganlık 1880-1940*, İletişim yay., 2. baskı, 1998

DUBEN Alan, *Kent Aile Tarih*, İletişim Yay., 2002

ERDER Sema, *Kentsel Gerilim*, um:ag Yay., 1997

ERGUN Cem, GÜNEŞ Muharrem, DERİCİOĞULLARI ERGUN Ayşe, *Kent Üzerine Özgür Yazılar*, Bağlam Yay., 2013

ERMAN Tahire, “Mış Gibi Site” Ankara’da Bir TOKİ-Gecekondu Dönüşüm Sitesi, İletişim yayınları, 2016

GÖKTÜRK Deniz, SOYSAL Levent, TÜRELİ İpek, (yay.haz.), *İstanbul Nereye ? Küresel Kent, Kültür, Avrupa*, Metis Yay., 2011

GÜLTEKİN Ahmet Kerim, GÜNDOĞDU İbrahim, *Devrimci-Halkçı Yerel Yönetimler*, Patika Kitap, 2013

İŞİK İ.Emre & ŞENTÜRK Yıldırım, *Öznel, Durumlar ve Mekanlar*, Bağlam yay., 2009

KARPAT Kemal H., *Türkiye 'de Toplumsal Dönüşüm*, İmge Kitabevi Yay., 2003

KAYNAR Hakan, *Projesiz Modernleşme Cumhuriyet İstanbul'unda Gündelik Fragmanlar*, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yay., 2012

Kentsel dönüşüm ve insan hakları, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., Mart 2013

KURTOĞLU Ayça, *Hemşehrilik ve Şehirde Siyaset*, İletişim Yay., 2003

KURTULUŞ Hatice (dir.) *İstanbul 'da Kentsel Ayrışma*, Bağlam Yayıncılık, 2005

Milyonluk Manzara Kentsel Dönüşümün Resimleri, İletişim Yay., 2013

ÖNCEL Ayşe Derin, *Apartman Galata 'da Yeni Bir Konut Tipi*, Kitap Yay., 2010

ÖNCÜ Ayşe & WEYLAND Petra (der.), *Mekan, Kültür, İktidar*, İletişim Yay., 2005

PEROUSE Jean-François, *İstanbul 'la Yüzleşme Denemeleri*, İletişim Yay., 2011

ŞEN Besime DOĞAN Ali Ekber, *Tarih, Sınıflar ve Kent Neoliberalizm Mekanı ve Mücadele Deneyimleri*, Dipnot Yay., 2010

TABAKÇI Şebnem Çiler (der.), *20 Yüzyıl Kenti*, İmge Yay., 2002

TEKELİ İlhan, GÜLÖKSÜZ Yiğit, OKYAY Tarık, *Gecekondu, Dolmuşlu, İşportalı Şehir*, Cem Yay., 1976

WEDEL Heidi, *Siyaset ve Cinsiyet*, Metis Yay., 2001

YIRTICI Hakkı, *Çağdaş Kapitalizmin Mekansal Örgütlenmesi*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., 2. Baskı, 2009